

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobkyně: O. T.
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra
Nad Štolou 936/3,170 34Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. dubna 2021, č. j. OAM-17/LE-BE01-VL13-2021, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobkyně se žalobou doručenou soudu dne 19. 4. 2021 domáhala přezkoumání výše uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla její žádost o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítnuta jako zjevně nedůvodná.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Uvedené rozhodnutí napadla žalobkyně v celém rozsahu včas podanou žalobou, v níž nejprve namítala, že byla v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany zkrácena na svých právech. Rozhodnutí žalovaného proto napadá v plném rozsahu. Má zároveň za to, že žalovaný porušil ustanovení:
- § 3 ve spojení s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu;
- § 2 odst. 4 správního řádu, jelikož přijaté řešení není v souladu s veřejným zájem a rozhodnutí neodpovídá okolnostem daného případu;
- § 50 odst. 3 a odst. 4 správního řádu, neboť žalovaný nezohlednil skutečnosti hovořící ve prospěch žalobkyně a nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo;
- § 14 zák. o azylu, neboť žalobkyně splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu z humanitárních důvodů;
- §14a zákona o azylu, neboť v případě návratu hrozí žalobkyni nebezpečí vážné újmy;
- Čl. 3 a 9 Úmluvy o právech dítěte;
- čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod.
3. Žalobkyně naznačila, že žalovaný nedbal základních zásad správního řízení a nepřihlédl k individuálním skutečnostem jejího případu. Zároveň nezjistil dostatečně skutkový stav projednávané věci a nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem, přičemž v důsledku toho nesprávně aplikoval ustanovení zákona o azylu.
4. Žalovaný byl veden motivací užít v případě žalobkyně ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu, aniž by dbal základních zásad správního řízení a posoudil všechny skutečnosti, které by hovořily i ve prospěch žalobkyně. Ta přitom ve své výpovědi popisovala nešťastnou rodinnou situaci, zejména její přání zůstat nablízku jejím dětem a usilovat o to, aby je dostala znovu do péče. Jejím motivem pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany tak byla obava, že v případě vycestování bude zcela odloučena od svých dětí a dojde k nepřiměřenému zásahu do jejího práva na soukromý a rodinný život dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Žalovaný se však této problematice vůbec nevěnoval. Skutečnosti, zda by mohlo v tomto směru dojít v jejím případě ke vzniku vážné újmy či nikoliv nebyly žalovaným nijak prokázány a nejsou ani předmětem shromážděných podkladů.
5. Žalovaný odkázal žalobkyni na řešení, která nabízí zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „zákon o pobytu cizinců“). Nezohlednil ovšem fakt, že žalobkyně na území České republiky (dále jen „ČR“) žije bezmála 20 let a rovněž v souvislosti s probíhající pandemií COVID-19 a jejímu socioekonomickému postavení může být i toto řešení pro žalobkyni problematické.
6. Jelikož se daný případ týká i nezletilých dětí žalobkyně, bylo povinností správního orgánu zkoumat nejlepší zájmy dětí a přizpůsobit jim přijaté řešení. Těmto úvahám zůstal žalovaný zcela dlužen (v odůvodnění napadeného rozhodnutí neuvedl k této problematice vůbec nic) a to přesto, že projednávaná žádost žalobkyně v sobě apel na styk s nezletilými dětmi obsahovala. Není tak zcela zřetelné, zda si byl žalovaný

povinnosti posoudit a respektovat nejlepší zájem dítěte, vědom. Napadené rozhodnutí proto žalobkyně shledala nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.

7. Pochybení dále naznačovala i ve vztahu k možnému naplnění podmínek pro udělení humanitárního azylu, přestože ustanovení § 16 odst. 2 a 3 azylového zákona jej této povinnosti nezabavuje. I toto pochybení způsobuje nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Žalovaný měl zvážit otázku přiměřenosti dopadů, které má užití tohoto ustanovení na osobu žalobkyně.
8. Žalovaný tak na jednu stranu nerozporuje pravdivost tvrzení žalobkyně, ale současně na ni nehodlá nikterak aplikovat ani ustanovení azylového zákona, ani jednotlivé články kvalifikační směrnice. Ani ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu totiž nezabavuje správní orgán základních procesních povinností v souladu s azylovým zákonem a správním řádem.
9. Závěrem proto navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 12. 5. 2021 popřel oprávněnost žalobních námitek a projevil nesouhlas s podanou žalobou. Je toho názoru, že při rozhodování vzal v úvahu skutečnosti, které žalobkyně tvrdila, a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Rovněž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a má za to, že přijaté řešení odpovídá konkrétním okolnostem daného případu a je také patřičným způsobem odůvodněno.
11. Vysvětlil, že podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu se žádost o mezinárodní ochranu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Doplnil, že žalobkyně je státní příslušnicí Ukrajiny, přičemž v souladu s ustanovením § 2 vyhlášky ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, v platném znění, považuje ČR v současnosti Ukrajinu, s výjimkou Ruskem okupovaných oblastí, za bezpečnou zemi původu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu.
12. Žalovaný dále konstatoval, že je to právě žalobce přicházející z bezpečné země původu, který musí prokázat, že v jeho konkrétním případě nelze tento stát za bezpečnou zemi původu považovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Shrnl, že hlavní odpovědnost za prokázání nedodržování mezinárodních závazků a porušování práv občanů bezpečných zemí leží právě na samotných žadatelích, přičemž uzavřel, že uvedeným požadavkům pro unesení důkazního břemene a břemene tvrzení jmenovaná v řízení o mezinárodní ochraně jednoznačně nedostála.
13. Následně zopakoval, že žalobkyni byla dána možnost se v rámci seznámení s podklady rozhodnutí s výše uvedenými informacemi seznámit, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Žalobkyně této možnosti využila a podklady si přečetla. Uvedla také, že k obsahu podkladů nemá žádné připomínky a nechtěla navrhnout jejich doplnění. K tomu, zda chce uvést ještě nějaké skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít správní orgán v úvahu při posouzení její žádosti o udělení mezinárodní ochrany,

uvedla, že (jak konstatoval žalovaný): „*by chtěla být se svými dětmi. Nechce mít nic společného s panem Jiránkem, protože s ním nejde žít, a od té doby, co přišel z vězení, začal užívat drogy, ani pro ně nic neudělal. Poté dodala, že čekala, až přijde z vězení a něco pro žadatelku udělá a vezme si ji.*“

14. Žalovaný je toho názoru, že žalobkyně se snaží o legalizaci pobytu v ČR za účelem pobývání se svými dětmi. Podotkl, že k tomuto účelu je povinna využít zákona o pobytu cizinců. Institut mezinárodní ochrany nelze s jinými legálními formami pobytu zaměňovat a pro tyto účely je zneužívat. Konečně poukázal i na skutečnost, že mezinárodní ochrana je výjimečným institutem, přičemž některou z jejích forem lze udělit pouze z důvodů, které jsou zákonem přesně vymezené. Co se týče snahy žalobkyně získat znovu děti do své péče, je správní orgán nucen konstatovat, že tyto skutečnosti nelze z hlediska mezinárodní ochrany bez dalšího považovat za relevantní.
15. Žalovaný konečně setrval na tom, že žalobou napadené rozhodnutí je správné a zákonné, považuje jej za přezkoumatelné a vycházející z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci. Žalobní argumentace není dle jeho názoru způsobilá zpochybnit důvodnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Odkázal dále na obsah spisového materiálu shromážděného ve věci a na vydané rozhodnutí. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Nároku na náhradu nákladů řízení se výslovně vzdal.

IV. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

16. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen “s. ř. s.”). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 s. ř. s., když s tímto postupem strana žalovaná souhlasila výslovně a strana žalující nevyjádřila nesouhlas. Soud dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
17. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 8. 2. 2021. Dne 23. 2. 2021 poskytla k předmětné žádosti bližší údaje. Narodila se v Černovické oblasti, na území Ukrajiny, je také jejím státním příslušníkem. Hlásí se k ukrajinské národnosti, je evangelického vyznání, nemá žádné politické přesvědčení, není politicky aktivní. Je rozvedená a má tři děti, dospělou dceru a dva nezletilé syny. Všechny děti mají ukrajinskou státní příslušnost. Poslední místo jejího bydliště bylo na adrese Horynja, Dolinskyi okres, Ivanofrankivská oblast. Žalobkyně vycestovala z vlasti dne 8. 3. 2003 autobusem přes Polskou republiku do ČR, kam došla dne 9. 3. 2003. Dříve ve státech Evropské unie nepobývala. V minulosti neměla ani udělená víza nebo povolení k pobytu v jiných státech. O mezinárodní ochranu žádala dvakrát v ČR v roce 2004 a v roce 2012, v obou případech neúspěšně. Je zdravá. Motivem žalobkyně k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je to, že její přítel byl za týrání a ublížení na zdraví jí a jejímu staršímu synovi několik let ve vězení. Žalobkyně s ním žít nechce, protože se ho bojí. Nechce se za něj vdát s motivem získání legálních dokladů. Zmíněný přítel není otcem staršího syna, je otcem syna mladšího, ale není uveden v jeho rodném listě. S přítelem se zná žalobkyně od roku 2013.
18. Žalobkyně dále potvrdila, že ve vlasti neměla žádné problémy se státními či bezpečnostními orgány, nebyla trestně stíhána. Nečelila zde ani problémům týkajícím se její rasy, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či politickému

přesvědčení. Neměla žádné problémy s vycestováním z vlasti. Žalobkyně chce žít se svými dětmi v ČR. Nechce se již stýkat s přítelem, který dne 28. 2. 2020 opustil vězení, nic pro ni a její děti neudělal a nejeví o ně zájem. Na Ukrajině žije matka a bratr žalobkyně, v ČR její dva synové. S přítelem sdílela žalobkyně společnou domácnost, ale k němu se již vrátit nechce. Její děti byly umístěny do Klokánku a poté do náhradní rodiny žijící v Táboře. Nyní jsou u rodiny další, žalobkyně neví kde. V době, kdy jí byly děti odebrány, nedisponovala finančními prostředky a ze strany ČR také žádné neobdržela. Na podporu svých tvrzení nechtěla doložit žádné doklady, dokumenty nebo materiály.

19. Ve správním spisu byly dále založeny materiály, které žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Konkrétně vycházel z Informace MZV ČR, č. j. 102763-6/2021-LPTP ze dne 22. 2. 2021 a Informace OAMP Ukrajina: Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, Stav: srpen 2020 ze dne 8. 8. 2020.
20. Možnost seznámení se s podklady pro rozhodnutí ve věci ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu byla žalobkyni dána dne 19. 3. 2021. Žalobkyně této možnosti využila a chtěla si podklady přečíst. Neměla k nim žádné připomínky. Nechtěla dále navrhnout žádné další podklady pro vydání rozhodnutí. Zopakovala, že by chtěla být se svými dětmi. Očekávala, že až se přítel z vězení vrátí, něco pro ni a její děti udělá, například si žalobkyni vezme za ženu. Ovšem nic takového se nestalo a její přítel začal užívat drogy. Nechce s ním žít.
21. Krajský soud na úvod předesílá, že není smyslem soudního přezkumu podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, čj. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
22. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neboť shledal naplnění podmínek ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu.
23. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla snaha žalobkyně o legalizaci pobytu na území ČR, jelikož zde žijí její dvě děti, které jsou umístěny do náhradní rodiny.
24. Vzhledem ke shora uvedenému se krajský soud nejprve zaměřil na namítanou nepřezkoumatelnost žalovaného rozhodnutí. Vycházel z premisy, že pouze v případě, že rozhodnutí bude shledáno přezkoumatelným, je možné se zabývat otázkou případných pochybností o aplikované zákonné úpravě.
25. Na úvod do této problematiky je zcela zásadní poukázat na přílehlavé ustanovení § 68 odst. 3 správního řádu, které stanovuje správnímu orgánu povinnost řádně odůvodnit své rozhodnutí a vyjádřit právní názor k předmětné otázce jednoznačným a srozumitelným způsobem. Pakliže správní orgán dostojí předestřeným požadavkům, nemůže závěr o nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí pro nedostatek důvodů obstát (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2007, č. j. 7 As 34/2006 – 76). Šlo by tak o ni za situace, kdy se správní orgán ve svém rozhodnutí řádně nevypořádá se všemi

námitkami účastníků řízení, případně rozhodnutí neodůvodní vůbec nebo nedostatečně vzhledem k požadavkům zákona (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, sp. zn. 2 As 37/2006). Institut nepřezkoumatelnosti rozhodnutí míří ze své podstaty na nejzávažnější pochybení správních orgánů, kdy rozhodnutí trpí takovými nedostatky, jež neumožňují seznat obsah napadeného rozhodnutí nebo jeho důvody, tedy věcně ho přezkoumat. To znamená, že se správní orgány v řízení například nezabývaly všemi skutečnostmi rozhodnými pro vydání rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75).

26. Předmětné napadené rozhodnutí však výše uvedenými pochybeními netrpí. Krajský soud po pečlivém přezkumu věci shledal, že rozhodnutí týkající se žalobkyně je přezkoumatelné. Je tomu tak zejména proto, že žalovaný si opatřil informace o zemi jejího původu, které lze považovat za aktuální a rovněž v souladu s požadavky, které na něj jsou kladeny směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále také tzv. „kvalifikační směrnice“), konkrétně čl. 8 odst. 2, který stanovuje, že: *„Při posuzování otázky, zda nemá žadatel opodstatněný důvod se obávat pronásledování ani mu nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy či zda má v části země původu přístup k ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu v souladu s odstavcem 1, přihlížejí členské státy při rozhodování o žádosti k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žadatele v souladu s článkem 4. Členské státy proto zajistí, aby z příslušných zdrojů, jako je úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu, získávaly přesné a aktuální informace.“* Jak zároveň vyplynulo z odůvodnění napadeného rozhodnutí, zabýval se i stěžejními událostmi a námitkami, které žalobkyně přdestřela, a které byly relevantní ve smyslu tzv. zkráceného řízení dle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu. Zcela zřetelně jí také vysvětlil, jakých institutů je třeba v právním řádu ČR využít k tomu, aby bylo možné realizovat svůj rodinný život na území ČR. Námitka žalobkyně, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, proto nemůže obstát.
27. Samotné podmínky pro učinění závěru o zjevné nedůvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany upravuje ustanovení § 16 zákona o azylu. Jeho odstavec 2 stanoví, že: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“*
28. Krajský soud upozorňuje, že posuzování nedůvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany je tzv. zkráceným řízením. V tomto případě musí být rozhodnuto nejpozději do 90 dnů ode dne poskytnutí podrobnějších údajů k žádosti. Dlužno dodat, že této povinnosti žalovaný dostál a rozhodl v zákonné lhůtě. Zároveň je třeba podotknout, že vzhledem ke specifické povaze a rychlosti tohoto řízení platí, že u rozhodnutí vydaných podle § 16 zákona o azylu přezkoumává správní orgán i soud pouze to, zda byly dány důvody pro aplikaci tohoto ustanovení. Nezkoumá již, zda byly dány důvody podle § 12 až § 14a zákona o azylu. *„Jakkoli tak neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu, jejichž žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná, začasto v žalobě a následně v kasační stížnosti zdůvodňují, proč u nich byly dány důvody podle § 13 či § 14 azylového zákona, popřípadě dodávají zcela nová tvrzení, jež mají dokazovat jejich odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 azylového zákona, soud může posuzovat již jen to, zda bylo namíste jejich žádost*

na podkladě tvrzení v ní obsažených zamítnout podle § 16 azylového zákona či nikoliv“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 1 Azs 8/2003 - 90).

29. Soud byl proto v rámci přezkumu omezen na zodpovězení otázky, zda si žalovaný opatřil dostatečné podklady pro zjištění skutkového stavu věci a zda mohl, na základě tvrzení žalobkyně učiněného v průběhu správního řízení, konstatovat nedůvodnost její žádosti. Shodné závěry zastává i Nejvyšší správní soud: *„Pokud stěžovatelka pouze obecně namítá, že krajský soud i správní orgán nesprávně posoudily právní otázku, zda lze na její případ vztáhnout § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a že správní rozhodnutí neodpovídá § 47 odst. 3 správního řádu, posoudí Nejvyšší správní soud, zda si správní orgán opatřil dostatek důkazů, na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, a zda je vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy.“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2004, č. j. 7 Azs 52/2003 - 44). Nadepsaný soud má za to, že závěry plynoucí z citované judikatury jsou příléhavé i k předmětné věci, a to i v kontextu samotného smyslu a cíle, který na toto zkrácené řízení klade právní úprava.
30. Odstavec 2 ustanovení § 16 zákona o azylu upravuje oprávnění zamítnout žádost jako zjevně nedůvodnou, přichází-li žadatel ze státu, který je považován za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho individuálním případě zemi nelze považovat za bezpečnou. Předpokladem pro aplikaci tohoto institutu je zařazení daného státu na seznam bezpečných zemí původu (více viz k § 86 odst. 4 zákona o azylu). Je proto zcela v dikci žadatele o udělení mezinárodní ochrany, aby prokázal, že konkrétně v jeho případě zemi původu za bezpečnou považovat nelze. Vzhledem k tomu, že je v průběhu správního řízení se žadatelem o mezinárodní ochranu vždy prováděn pohovor, nejlepší příležitostí je uvést případné obavy či předložit důkazy právě během pohovoru [srov. obdobně C-69/10 Brahim Samba Diouf (zrychlené řízení)]. Jak bylo nastíněno shora, v případě aplikace bezpečné země původu se dále neposuzuje, zda by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a citovaného zákona, protože toto zkoumání je nadbytečné. V tomto ohledu prošla hodnocením daná země původu při zařazování na seznam bezpečných zemí původu a při jeho pravidelném přezkumu či aktualizaci.
31. Zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany dle výše citovaného ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu je, jak již bylo nastíněno shora, vázáno na splnění dvou podmínek. První podmínkou je to, že žadatel pochází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu. Krajskému soudu v tomto směru nevyvstaly žádné pochybnosti. V projednávané věci není sporu o tom, že žalobkyně je státní příslušnicí Ukrajiny, která je v souladu s ustanovením § 2 bod 14 vyhlášky č. 328/2015 Sb. považována Českou republikou s výjimkou poloostrova Krym a částí Luhanské a Doněcké oblasti za bezpečnou zemi původu. Závěr o tom, že Ukrajina je bezpečnou zemí (až na určité oblasti, cit. výše), plyne nejen z předmětné vyhlášky č. 328/2015 Sb., ale rovněž z materiálů, které založil žalovaný do správního spisu. Dlužno dodat, že tyto podklady vychází celkem z 15 zdrojů, které své závěry opíraly o situaci, která panovala na Ukrajině mezi lety 2017 – 2020. Jednalo se o zcela aktuální materiály, které vycházely ze zdrojů, jenž stanovuje čl. 8 odst. 2 tzv. kvalifikační směrnice. Podmínka tzv. bezpečné země byla tedy bezesporu v daném případě naplněna.

32. Druhou podmínkou pro konstatování zjevné nedůvodnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany je pak to, že žadatel neprokáže v řízení o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho individuálním případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
33. Podle žalobkyně měla být její žádost posouzena meritorně se zřetelem k důvodům, jež v průběhu správního řízení uváděla. Naznała totiž, že se správní orgány měly zaobírat hlediskem tzv. nejlepšího zájmu dítěte a měly zvažovat tato hlediska i v předmětném zkráceném řízení. V tomto se ovšem žalobkyně mylí. Obecně je sice nutné dát za pravdu žalobkyni v tom, že čl. 8 Evropské úmluvy, a tedy dopad rozhodnutí žalovaného do soukromého a rodinného života žadatele je nutné v rozhodnutí o mezinárodní ochraně zvažovat, nicméně tato otázka vyvstává zásadně v souvislosti se zvažováním udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Azs 15/2013 - 35). Krajský soud však znovu zdůrazňuje, že v projednávaném případě se jednalo o tzv. zkrácené řízení, které vzhledem ke specifické povaze a rychlosti stanovuje zcela konkrétní postup, jímž je správní orgán vázán. Jak již bylo předestřeno shora, rozhodnutí vydaná podle ustanovení § 16 zákona o azylu přezkoumává správní orgán i soud pouze v tom směru, zda byly dány důvody pro aplikaci tohoto ustanovení. Nezkoumá již, zda byly dány důvody podle § 12 až § 14a zákona o azylu.
34. Žalovaný se ale i přesto otázky možné realizace rodinného života žalobkyně v napadeném rozhodnutí věnoval, přičemž jí vysvětlil, jak zákonným způsobem legalizovat pobyt na území ČR za situace, kdy zde zamýšlí realizovat svůj rodinný život (viz str. 4 napadeného rozhodnutí). Krajský soud dodává, že nelze užívat řízení o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k otázkám, k nimž je třeba využít jiných legálních forem pobytu. Ztotožňuje se v tomto s názorem žalovaného, že pouhá existence rodinných vazeb na území ČR nemůže být v případě žalobkyně důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. K této skutečnosti by bylo třeba přidružit i další významné skutečnosti, které by byly relevantní právě z pohledu zákona o azylu. Zejména by bylo povinností žalobkyně prokázat, že jí v zemi původu hrozí určitá újma, kterou je třeba brát v potaz a je relevantní ve smyslu ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu.
35. Nadto krajský soud v tomto směru odkazuje i na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž vyplývá, že: *„K zásahu do rodinného a soukromého života obvykle dochází až v případě správního vyhoštění, s nímž je spojena i doba znemožňující cizinci vstup na území České republiky. Právě dlouhodobý zákaz pobytu totiž může v některých konkrétních případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života. Naopak neudělení některé z forem mezinárodní ochrany většinou neznámá, že by cizinec nemohl na území České republiky po delší dobu pobývat, a má tudíž možnost příslušné povolení k pobytu opět získat a do České republiky se prakticky obratem vrátit. Neudělení mezinárodní ochrany proto neznámá natolik intenzivní zásah do rodinného a soukromého života, aby bylo možné uvažovat o rozporu s čl. 8 Úmluvy.“* (cit. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, srov. i rozsudek téhož soudu ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 166/2016 – 28). Lze proto naznat, že žalobkyně nebyla samotným rozhodnutím žalovaného zkrácena na svých právech. Její námitky nejsou důvodné. Krajský soud uzavírá, že žalobkyně disponuje zákonými možnostmi dle zákona o pobytu cizinců, kterými může legalizovat pobyt na území České republiky a být tak do budoucna v kontaktu se svými dětmi (aktuálně však ani neví, kde děti jsou).
36. Krajský soud se po pečlivém posouzení napadeného rozhodnutí a důvodů pro jeho vydání musel ztotožnit se závěry učiněnými žalovaným, přičemž v tomto odkazuje na

odůvodnění žalovaného rozhodnutí. Soud shrnuje, že žalobkyně celý život pobývala v oblasti Ukrajiny, která není zasažena žádným ozbrojeným konfliktem, je bez náboženského přesvědčení, nebyla nijak politicky aktivní a je zdráva, rovněž neměla žádné konkrétní problémy se státními či bezpečnostními orgány. Žalovaný vycházel ze zcela aktuálních a relevantních zdrojů zachycujících situaci na Ukrajině a v tomto směru nenaznal soud žádné pochybení z jeho strany, žalovaný se s žádostí o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k osobě žalobkyně vypořádal dostatečně. Krajský soud dále poukazuje na to, že žalobkyně ani netvrdila skutečnosti, které by svědčily o určité hrozbě v zemi jejího původu, žádost o mezinárodní ochranu využila toliko ke snaze o legalizaci pobytu na území ČR.

37. Nad rámec shora uvedeného krajský soud znovu připomíná, že chce – li žalobkyně trvale pobývat v České republice, pak instituty zákona o azylu nejsou jedinými možnými instrumenty, kterými lze tento cíl zajistit; žalobkyně se může pokusit využít některého z institutů zákona o pobytu cizinců. Zbývá pak ještě dodat, že v případě podstatné změny relevantních okolností, resp. objeví-li se nové skutečnosti a zjištění, má možnost podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany.
38. Krajský soud je toho názoru, že žalovaný vzhledem ke všemu, co vyšlo najevo (viz výše), posoudil předmětnou žádost žalobkyně zákonným způsobem a v rozsahu, který stanovuje ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu. K dané věci si na základě toho, co přímo vyplynulo z pohovoru se žalobkyní, obstaral dostačující podklady pro to, aby mohl její žádost vyhodnotit jako zjevně nedůvodnou.
39. Na základě výše uvedeného tedy uzavírá, že neshledal namítanou nezákonnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný srozumitelně a dostatečně odůvodnil i podložil svůj závěr o tom, že v daném případě byly naplněny podmínky ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu pro zamítnutí žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné. Zároveň se v rámci své pravomoci zabýval i otázkou legalizace pobytu žalobkyně na území ČR, čímž tak reagoval na jí vznesené otázky, které učinila v průběhu správního řízení. Krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
40. Obiter dictum soud k předmětné věci doplňuje, že otázka nejlepšího zájmu jejích dětí ve smyslu čl. 3 a 9 Úmluvy o právech dítěte byla správními orgány řešena již ve chvíli, kdy bylo zvažováno, zda žalobkyni děti odebrat a umístit je do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc – Klokánku. Tuto otázku bylo následně třeba zvažovat i za situace jejich umístění do náhradní rodiny v Táboře. Azylové řízení slouží primárně k posouzení žádosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky za situace, kdy mu v zemi jeho původu hrozí vážná újma. Není v něm proto prostor k tomu, aby správní orgán a potažmo soud polemizovaly se závěry učiněnými orgány sociálně – právní ochrany dětí.

V. Náklady řízení

41. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu ani nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 21. července 2021

JUDr. Jan Rutsch
samosoudce